

PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC THEO DỰ ÁN

(Project-Based Learning)

TS. ĐOÀN TRANH
Trường Đại học Duy Tân

1. Mục tiêu dạy học theo dự án

Giáo dục đại học nhằm đào tạo ra những người lao động có kiến thức và kỹ năng để làm việc sau khi tốt nghiệp. Chính vì vậy giáo dục đại học luôn gắn “học với hành”. Trong quá trình ngồi trên ghế đại học, sinh viên phải chuẩn bị cho mình những kỹ năng cần thiết để hòa nhập vào xã hội và cộng đồng sau này. Trách nhiệm của giáo dục đại học phải làm được điều này thông qua sự truyền đạt kiến thức đến sinh viên của các thầy cô giáo. Chính vì vậy, dạy học theo dự án đã được nhiều nhà cải cách giáo dục đề xuất và nội dung cốt lõi của nó như sau:

Dạy học theo dự án được định nghĩa là dạy học có liên quan đến việc giải quyết những vấn đề thực tế ngay tại lớp học. Dưới sự hướng dẫn của giảng viên, sinh viên sẽ lĩnh hội được các kiến thức và kỹ năng thông qua quá trình “giải quyết một bài tập tình huống gắn với thực tiễn (gọi là dự án) (Wikipedia).

Qua cách học theo dự án, sinh viên sẽ đạt được các mục tiêu của giáo dục đại học là “học gắn với hành”:

- Hướng tới các vấn đề đang xảy ra trong thực tế, gắn kết nội dung của môn học với cuộc sống thực.
- Phát triển kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề.
- Rèn luyện các kỹ năng: Làm việc nhóm, tổ chức công việc, kỹ năng giao tiếp, biết lựa chọn phương pháp nghiên cứu, sử dụng các công cụ ra quyết định và biết cách giải quyết vấn đề, ...
- Nâng cao kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin vào quá trình học tập và tạo ra sản phẩm.

Công nghệ làm thay đổi tư duy và lối sống, chính công nghệ đã làm việc dạy và học cần phải thay đổi; và công nghệ thông tin là chìa khóa để mục đích của phương pháp dạy học theo dự án ngày càng thực hiện dễ dàng hơn.

2. Các tiếp cận để tổ chức dạy học theo dự án

Để giải quyết một bài tập tình huống trong giảng dạy một môn học cụ thể có nhiều cách tiếp cận. Trước đây, có nhiều môn học đòi hỏi phân thực hành, theo tôi tất cả các môn cơ sở ngành và chuyên ngành có thể tiếp cận theo cách dạy học theo dự án từ các hình thức đơn giản đến phức tạp như sau:

① **Xem một tình huống thực tế qua phim.** Hiện nay có nhiều chương trình *on line* phục vụ giảng dạy rất tốt qua các video lấy từ đĩa, youtube, Mc Graw-Hill. Phim tiếng việt rất hạn chế đa phần là tiếng anh, nên đang là rào cản lớn.

② **Học nhóm** các chủ đề cần thảo luận của môn học. Giúp sinh viên đào sâu hơn nội dung môn học.

③ **Bài tập tình huống** là một tình huống lấy trong thực tế (từ internet). Hiện nay, nguồn này rất phong phú và dồi dào, điều quan trọng là giảng viên dành thời gian để lấy tài liệu hướng dẫn học sinh.

④ **Bài thực hành môn học**. Có nhiều cách tùy từng môn học, như tổ chức sản xuất và tính chi phí sản xuất (kế toán chi phí), bố trí một mặt bằng sản xuất (quản trị sản xuất), báo cáo các sắc thuế (môn thuế), tổ chức một tình huống xử án (môn pháp luật kinh tế), điều tra nhu cầu (marketing), ... Loại hình này trước đây xem là bài tập lớn hay bài tập thực hành nhưng thực ra loại hình này rất phong phú đối với mỗi môn học.

⑤ **Đề án môn học**. Nhằm ứng dụng môn học trong thực tế như tính toán đầu tư một nhà máy gạch ceramic (quản trị tài chính), qui trình thẩm định một dự án đầu tư sản xuất thép (dự án đầu tư), tổ chức một nhà máy sản xuất cao su (quản trị sản xuất hay quản trị nguồn nhân lực), nghiên cứu thị trường dịch vụ 3G của VNPT (nghiên cứu marketing). Đối với đề án môn học, đôi khi phải tổ chức sinh viên đi thực tế một ngày hoặc vài ngày để tiếp cận cách tổ chức của một doanh nghiệp.

⑥ **Nghiên cứu khoa học**. Nhằm giải quyết một vấn đề của thực tiễn dựa vào sử dụng các phương pháp nghiên cứu trong thực tế và rút ra các kết luận giải quyết vấn đề. Nghiên cứu khoa học giúp sinh viên tiếp cận toàn diện hơn giữa học tập và giải quyết vấn đề của xã hội. Đặc biệt cho những sinh viên muốn tìm hiểu và khám phá.

3. Kết luận và kiến nghị

Việc tổ chức dạy theo dự án không phải là mới trên thế giới và hiện nay có rất nhiều sách viết về vấn đề này. Những nội dung về phương pháp dạy theo dự án của bài viết này chỉ nhằm hệ thống lại các phương pháp dạy đại học trong đó có phương pháp dạy theo dự án. Tuy nhiên, để thực hiện được điều này đòi hỏi phải có chiến lược đào tạo từ phía nhà trường, khoa và sự tham gia tích cực của các giảng viên. Bài viết có những đề nghị tổng quát sau:

- Hiện nay giảng viên dạy chủ yếu tập trung vào những gì được viết ra trong bài giảng. Từ tiêu dùng để minh họa các nội dung giảng dạy để sinh viên tiếp cận hầu như không có. Vì vậy, việc xây dựng tư liệu giảng dạy là cần thiết đối với mỗi môn học.

- Việc dạy học theo dự án sẽ làm tăng chi phí của sinh viên và giảng viên. Vì vậy, cần phải có phần thí điểm phương pháp dạy học theo dự án của một vài môn học để rút kinh nghiệm trước khi triển khai cho các môn học còn lại.

- Việc truy cập mạng internet tại lớp học là cần thiết khi triển khai dạy học theo dự án. Vì vậy, việc nâng cấp đường truyền là yêu cầu cần thiết.